

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet

a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Általános rendelkezések

1. § (1) A rendelet hatálya - fenntartóra tekintet nélkül - kiterjed

a) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: nemzeti köznevelésről szóló törvény) 7. § (1) bekezdés b)-e) és g) pontjában foglalt iskolákra (a továbbiakban: iskola),

b) a tanulókra,

c) a pedagógusokra,

d) a szülőkre, valamint a tanuló törvényes képviselőjét ellátó más személyekre (a továbbiakban: szülők).

(2) Az e rendelet mellékleteként kiadott Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) rendelkezései a nevelő-oktató munkának a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (1) bekezdés b)-c) pontja szerinti szakaszaira vonatkozóan határozzák meg az érvényes értékeket, műveltségképet, tudás- és tanulásértelmezést.

(3) A Nat a kerettantervek - az iskolák helyi tantervének elkészítéséhez a szakmai tartalom kereteit kijelölve, biztosítva -

a) az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai feladatainak elvi, tartalmi és szemléleti alapjait,

b) a közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait,

c) a nevelő-oktató munka nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (1) bekezdés b)-c) pontjában foglalt szakaszainak, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési feladatait határozza meg, megteremtve ezáltal a köznevelés tartalmi egységét.

2. § A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak érvényesülését a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentő, a pedagógiai munka szakaszainak sajátosságaihoz igazodóan készült kerettantervek biztosítják.

2. A Nemzeti alaptanterv és műveltségi területeinek felépítése

3. § (1) Az iskolai nevelés-oktatás egységes pedagógiai folyamat, amelyben a Nat műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.

(2) A fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

(3) Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán erőteljesebbé - a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá - válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat feladataiból, céljaiból következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

(4) A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

(5) A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák.

(6) A szakiskolában folyó nevelés-oktatás az iskolai alpműveltség megerősítése mellett a gazdaság, a szakképzés igényeihez igazodva felkészít a választott szakképesítésre és segíti a társadalmi különbségekből adódó hátrányok leküzdését a Nat szakiskolai feladatokra vonatkozó fejlesztési feladatainak teljesítésével, az egyedi foglalkozást igénylő egyedi szükségletekhez igazodó tanulásszervezési módszerekkel.

(7) A Köznevelési híd programokban a tanuló részére szervezett nevelés-oktatás során az alpműveltség elsajátítása, elmélyítése folyik, amely a valós élethelyzetekhez és a személyes élményekhez kapcsolódó tanulás, továbbá a tanulóhoz igazodó egyéni pedagógiai gyakorlat és a tanulóra szabott egyéni fejlődési terv és az ahhoz igazodó értékelés alapján történik. Ennek során megjelennek a pályaválasztáshoz, továbbtanuláshoz, szakképzés előkészítéséhez szükséges kompetenciák. A Köznevelési hídprogramokban résztvevő iskola az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési-oktatási programot alkalmazza a helyi tanterve elkészítéséhez. A nevelési-oktatási program a Nat alapfokú nevelés-oktatás szakasza ötödik-nyolcadik évfolyamára meghatározott fejlesztési feladatokra, kompetenciákra és követelményekre épül.

(8) A Nat-ban megjelenített műveltségi területi követelmények azonos elvek szerint épülnek fel, az Alapelvek, célok című, a Fejlesztési feladatok című, továbbá a (3) bekezdésben meghatározott nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelő közműveltségi tartalmak című fejezetekre tagolódnak.

4. § A Nat

a) a fejlesztési területeket, nevelési célokat, a Nat feladatait és értékeit,

b) az iskolai nevelés-oktatás egyes sajátos tartalmi, pedagógiai feladataira, valamint az iskola és más nevelési-oktatási intézmények közötti, az érintett tanulók fejlesztését támogató pedagógiai tevékenységek egymásra épülésére vonatkozó elveket,
c) a kulcskompetenciákat,
d) az iskolai nevelés-oktatás Nat-ban meghatározott szakaszaiban a egyes műveltségi területek százalékos arányát,
e) a műveltségi területek tartalmát
határozza meg.

3. A kerettantervek elkészítésére, kiadására és alkalmazására vonatkozó szabályok

5. § (1) A kerettantervek

a) a nevelés-oktatás céljait,
b) a tantárgyi rendszert,
c) az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát,
d) a tantárgyak egy vagy két évfolyamonkénti követelményeit,
e) a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait,
f) a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló kötelező, továbbá az ajánlott időkeretet
az egyes iskolatípusok és nevelési-oktatási szakaszok szerint határozzák meg.

(2) A kerettantervek

a) értékrendszere tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket,
b) biztosítják az adott pedagógiai szakaszt lezáró vizsgák követelményeire való felkészítést, felkészülést,
c) azonosítható - koherens és indokolt - szaktudományi és tantárgy-pedagógiai tudományos világgépet, műveltségképet közvetítenek,
d) segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozást,
e) kijelölik mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatokat,
f) továbbfejleszthetők, adaptálhatók.

(3) A szakképző iskolák közismereti és szakképzési kerettanterveit úgy kell elkészíteni, hogy együttesen alkalmazva biztosítsák az iskolai nevelés-oktatás Nat-ban meghatározott pedagógiai tartalmának feldolgozását.

(4) A hat vagy nyolc évfolyammal működő gimnáziumok a középiskolai nevelés-oktatás tekintetében az Ember és társadalom, az Ember és természet műveltségi területre vonatkozó fejlesztési feladatokat és közműveltségi tartalmakat a helyi tantervük elkészítéséhez alkalmazott hat vagy nyolc évfolyamos kerettanterv alapján hat vagy nyolc évfolyamra elrendezve szervezik meg. A hat és nyolc évfolyamos gimnáziumok részére készülő kerettantervek a fejlesztési feladatokat és közműveltségi tartalmakat a Nat középiskolai pedagógiai munka nevelési-oktatási szakaszára vonatkozó négy éves ütemezéstől eltérően hat, vagy nyolc évfolyamra szétosztva is meghatározhatják.

4. Nevelési-oktatási program

6. § (1) A nevelési-oktatási program a nevelés-oktatás megtervezését - megszervezését segítő, a Nat-ban és egy adott kerettantervben kitűzött nevelési-oktatási célok elérését, tartalmi elemek feldolgozását lehetővé tévő, egy adott pedagógiai koncepció alapján kidolgozott hét elemű rendszer, amely minimálisan egy-egy tantárgyra, egy vagy több műveltségi területre, vagy pedagógiai szakaszra terjed ki.

(2) A nevelési-oktatási program részei:

a) a pedagógiai koncepció, amely a pedagógiai rendszer fejlesztésének indokait, céljait, alkalmazásának helyét és módját kifejtő dokumentum, mely összefoglalja, elméletileg megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul;

b) a tanulási-tanítási program, amely olyan pedagógiai terv, amely a koncepció szellemében kifejti a rendszer célját, követelményeit, tartalmát, a tanulási folyamat időkereteit, javasolt módszereit és eszközeit, a felhasználható szervezési módokat, utal továbbá az értékelés módjára és eszközeire;

c) a tanítási-tanulási egységek leírása, a tanulás-tanítási programot alkotó elemek részletes kifejtése;

d) eszközök, amelyek információhordozók és feladathordozók és lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását, egymással szigorúan - formálisan és tartalmilag is - összehangoltan, támogatják a kitűzött célok elérését;

e) az értékelés és eszközei, amelyek illeszkednek az a)-d) pontokban leírtakhoz, elősegítik a tanulói teljesítmények, a tanulói fejlődés ellenőrzését és értékelését, az elért tudásszint mérését;

f) célzottan fejlesztett továbbképzési programok, amelyek során felkészítik a pedagógusokat a konkrét program alkalmazására;

g) támogatás, tanácsadás, szakmai fórumok, a program karbantartása.

(3) Nevelési-oktatási programok az alapfokú és középfokú oktatás bármely területén, bármely pedagógiai szakaszban használhatók.

(4) Az oktatásért felelős miniszter egyes, különösen kiemelt figyelmet igénylő tanulócsoportok neveléséhez-oktatásához - különösen Hídprogramok, sajátos nevelési igényű tanulók, nemzetiséghez tartozó tanulók - nevelési-oktatási programokat ad ki.

(5) Ha a nevelési-oktatási programot nem az oktatásért felelős miniszter adja ki, a program engedélyezését az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörében eljáró, kormányrendeletben kijelölt központi hivatalához benyújtott kérelemben lehet kezdeményezni.

(6) Az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési-oktatási programot az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján közzéteszi.

5. A tanórai foglalkozások iskolai megszervezésére vonatkozó rendelkezések

7. § (1) A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (1) bekezdés szerinti tanórai foglalkozások megszervezhetőek a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen projekt oktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításához kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

(2) Ha az iskolai nevelés-oktatást összevont osztályban szervezik meg, a tanórai foglalkozásokat az osztatlan nevelés-oktatás sajátosságainak figyelembevételével, a közös és az osztott órák arányát meghatározva kell beépíteni a helyi tantervbe.

(3) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban

a) idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, továbbá nemzetiségi nyelv és irodalom esetén legalább heti öt,

b) minden egyéb tantárgy esetében legalább heti négy

tanórai foglalkozást kell biztosítani.

(4) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban több tantárgy együttesét érintő komplex emelt szintű oktatás esetén legalább egy érintett tantárgyra vonatkozóan, legalább a 11-12. évfolyamon a (3) bekezdés szerinti követelményeket kell érvényesíteni.

6. A tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezések

8. § (1) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma - ha e rendelet másképp nem rendelkezik - egy tanítási napon nem lehet több

a) hat tanítási óránál az első-harmadik évfolyamon,

b) hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,

c) hét tanítási óránál az ötödik-nyolcadik évfolyamon,

d) nyolc tanítási óránál a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon.

(2) Két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, az (1) bekezdésben meghatározott tanítási órák száma eggyel megnövelhető.

(3) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege - ha e rendelet másképp nem rendelkezik - egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeret

a) az első-negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,

b) az ötödik-hatodik évfolyamon legfeljebb három,

c) a hetedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy,

d) két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik,

da) az első-nyolcadik évfolyamon legfeljebb négy,

db) a kilencedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb öt

tanítási órával haladhatja meg.

9. § (1) A 8. §-ban a tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni

a) az egyházi iskolában szervezett hitoktatás tantárgy,

b) a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözőete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,

c) a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerinti sportiskolában a mindennapos testnevelési órákat meghaladó többlet testnevelési óra, valamint a mindennapos testnevelés keretében szervezett iskolai sportköri foglalkozások,

d) a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)-(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások,

e) a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

(2) Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.

7. Záró rendelkezések

10. § (1) Ez a rendelet 2013. szeptember 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit első alkalommal a 2013/2014. tanévben az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik és kilencedik évfolyamán, ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(2) A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet 2017. augusztus 31-én hatályát veszti.

Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez¹.

¹ A melléklet szövegét később közöljük. A melléklet szövegét lásd a következő honlapon: <http://www.kozlony.magyarorszag.hu/pdf/13006>.